

Okaze de la demisio de Ivo Lapenna, citaĵoj el lia festparolado  
Radioprelego de Claude kaj Andrée GACOND, SRI 576 1974.10.23 & 26

Cl.- Parolas gesinjoroj Claude kaj Andrée Gacond.

Estas en Lieĝo, okaze de la Someraj Universitataj Kursoj, ke ni aŭdis la unuajn raportojn pri la demisio de doktoro Ivo Lapenna. Ĉiuj rakontoj reliefigis, ke la gvidantaro de Universala Esperanto-Asocio estis grandparte renovigita kaj ke kun la enoficiĝo de nova prezidanto, d-ro Humphrey Tonkin, nova generacio transprenas la gvidadon de la ĉefa esperanto-organizaĵo.

A.- Ni devis atendi la monaton septembro por povi legi en la revuo *Esperanto* la oficialan priskribon de la okazintaĵoj. Ŝajnas, ke la nova prezidanto restos fidela al la gvidlinio, kiun iniciatis d-ro Ivo Lapenna. Tion li klare esprimis en paroladoj kaj nun en artikoloj.

Cl.- Hodiaŭ ni faros kelkajn citaĵojn el diversaj tekstoj aperintaj en tiu septembra numero de la revuo *Esperanto*.

A.- En sia festparolado doktoro Ivo Lapenna interalie montris, ke esperanto estas la plej bona solvo al la lingvaj problemoj. Ni citas : « [...] *La lingva problemo fakte komplikiĝas, ĝi eniras en sakostraton, el kiu ne ekzistas eliro krom unu sola, tiam nia rolo fariĝas ekstreme granda, ĉar mi kedas, ke estas afero de nur kelkaj jaroj, ne plu jardekoj, ĝis la homaro devos akcepti unu solan lingvon : la materiaj kondiĉoj en la mondo puŝas ĝin al unu sola lingvo. Ni fidas, ke nia solvo estas la plej bona, sed ekzistas aliaj, kiuj kredas, ke iliaj solvoj estas pli bonaj, precipe la solvo per unu sola nacia lingvo, ĉu la angla, la franca, la hispan aŭ la rusa aŭ iu ajn alia. En tiaj kondiĉoj, kiam la materiaj fortoj puŝas al la solvo kaj kiam estas pluraj eblaj solvoj, la organizita neŭtrala esperanto-movado devas utiligi tiujn eksterordinare favorajn kondiĉojn, pli favorajn ol iam ajn en la historio de la homaro, por antaŭenpuŝi la aferon de la Internacia Lingvo. Mi fidas, ke tio estas ebla nur laŭ metodoj, kiujn UEA aplikis dum la lastaj 25-26 jaroj. Sed, se la nova gvidantaro de UEA trovos pli bonajn metodojn, mi estos la plej feliĉa rekonii, ke tiuj metodoj montriĝis ĝustaj [...]. »*

Cl.- El redakcia front-artikolo titolita *La pludono de la torĉo* ni citas : « Oni emas kun sentimentoj paroli pri la ‘falo de Lapenna’ en Hamburgo, sed la ‘falo’ ne okazis. Okazis sole la stafeta pludono de la torĉo, natura kaj necesa por movado, kiu volas konkeri la mondon. Konsentite, Lapenna estas genia kaj lia kontribuo al la Movado estas grandioza. Sed, ĉiu emu identigi la personecon de Lapenna kun la tuta Esperanto-movado estas danĝera kaj tamen senbaza. Lapenna konstruis la modernan UEA, sed la foriro de la konstruinto ne signifas ruiniĝon de la domo, interalie, ankaŭ pro la kvalito de la konstruinto. »

A.- Pri la rolo de la prezidinto de UEA ni ankoraŭ legos al vi tiun ĉi sekvan citaĵon el la sama artikolo : « Dum sia 46 jarojn longa, senprecedence vigla aktiveco en la Esperanto-movado, unue kiel gvidanto de loka kaj landa organizaĵo, kaj depost 1937 kiel komitatano, estrarano (ekde 1938), ĝenerala sekretario (1955-1964) kaj prezidanto (1964-1974) de UEA, Lapenna havis unu organizan ĉefcelon : establi la Esperanto-movadon antaŭ la okuloj de la ekstera mondo kiel seriozan, tutmonde atentindan movadon. Li bone konsciis, ke tion atingi ne eblis nur per deklaroj direktitaj al Unesko, sed, ke la necesa premiso por la efikeco de tiaspeca argumentado estas la eduko de la membraro. Ĝuste tial la plimulto de la publikaj elpaŝoj de Lapenna konsistis el organizaj lecionoj, mobilizaj artikoloj, alvokoj, avertoj, admonoj. Li senŝancele pledis por likvido de ĉiuj eksteraj signoj de interna entuziasmo, kiuj minacis stampi la Movadon kiel sektekan. Estas lia deziro transformi la heterogenan konglomeraton

*de la 'esperantistaro' en disciplinitan movadon, kies devizo devus esti 'Unueco super ĉio'. 'La Principaro de Fostavallen' – plia verko de Lapenna – celis konsciigi al la esperantistoj, kiomgrade ili mem – neintence – riskis malhelpi la progreson de Esperanto. Kvankam tiurilate multaj obstakloj devis esti venkitaj [...], ni hodiaŭ povas konstati, ke nelaste dank'al la senlaca insistado de Lapenna, la publika bildo de la esperantistoj konsiderinde serioziĝis, kion oni bele rimarkas ĝuste dum la Universalaj Kongresoj. »*

Cl.- Ni daŭrigas tiun citadon : « Aliflanke, la eksterseria forto de la personeco de Lapenna neeviteble kondukis al alispeca dispartigo de la esperantistoj – en simpatiantoj kaj kontraŭuloj de Lapenna. Tiu polarizo de la Movado atingis sian kulminon en Hamburgo kaj – kiel evidentis en la unua duono de ĉi tiu jaro – minacis superregi ĉiujn aliajn demandojn kaj konsiderojn, transformiĝante al akcesora en la ĉefan temon de la Movado. Ĉio ĉi verŝajne, almenaŭ parte, estis sekvo de la radikala sanigo al kiu Lapenna submetis la Movadon. Lia klopodo apliki normojn de kultura-socia movado kunpuŝiĝis kun la 'amikeca' etoso de la 'samideanoj', faktoro tre grava en la komenca periodo de Esperanto, sed poste ofta bremsilo de progreso kaj kaŝilo de konfliktoj. Per la ignoro de kariĝintaj sentimentoj, per la rompo kun balastaj tradiciaĵoj kaj per la senkompata batalo kontraŭ negativaĵoj (kiujn pli frue oni kutimis balai sub la tapiŝon de samideaneco) Lapenna necese kreis al si kontraŭulojn. Krome, kvankam por la plej multaj el sia agoj li disponis la mandaton de la tuta Estraro aŭ eĉ Komitato, ofte estis sole Lapenna tiu, kiu devis (aŭ povis) defendi difinitajn organizajn paŝojn antaŭ la nesufiĉe informita publiko, enkasigante tiel persone ĉiujn damnojn kaj anatemojn, kio ja plej ofte eĉ estas la kutima sorto de la grandaj gvidantoj. »

A.- Ni estis kontentaj trovi en la organo de UEA analizon de la krizo, kiun tiu organizaĵo ĵus travivis.

Cl.- Vi aŭdis prelegon el Svislando. Parolis gesinjoroj Claude kaj Andrée Gacond. Ĝis reaŭdo!

---

Kopirajto © Claude GACOND, [www.esperanto-gacond.ch](http://www.esperanto-gacond.ch)

Prilaboris: [Stefano KELLER](#), julio 2012